„Rejtőző Petőfi”, avagy Petőfi, az ember

A nemzeti könyvtárban, a Petőfi-hagyatékban rejlő dokumentumok alapján feltárulhatnak legnagyobb költőnk, Petőfi Sándor eddig kevésbé ismert tevékenységei is.

[1]

„REJTŐZŐ PETŐFI”, AVAGY PETŐFI, AZ EMBER – A Füstbe ment tervtől a költői hírnévig, avagy Petőfi Sándor, az ember

Előadó: **Lipthay Endre,** az OSZK tudományos munkatársa.

A nemzeti könyvtárban, a Petőfi-hagyatékban rejlő dokumentumok alapján feltárulhatnak legnagyobb költőnk, Petőfi Sándor eddig kevésbé ismert tevékenységei is. Rajzain, műfordításain, levelein keresztül felvillan az életet, családját szerető ember arca, s hazafisága mellett alkotói sokszínűsége és humorral átitatott gondolatvilága is elénk tárul. Szendrey Júlia naplója pedig – amely rejtélyesen eltűnt, állítólag koporsóba rejtették, de kalandos úton mégis előkerült – közelebb visz az írónő feleség szellemi örökségéhez.

Általános iskola felső tagozatos évfolyamainak, illetve felnőtteknek ajánlott program.

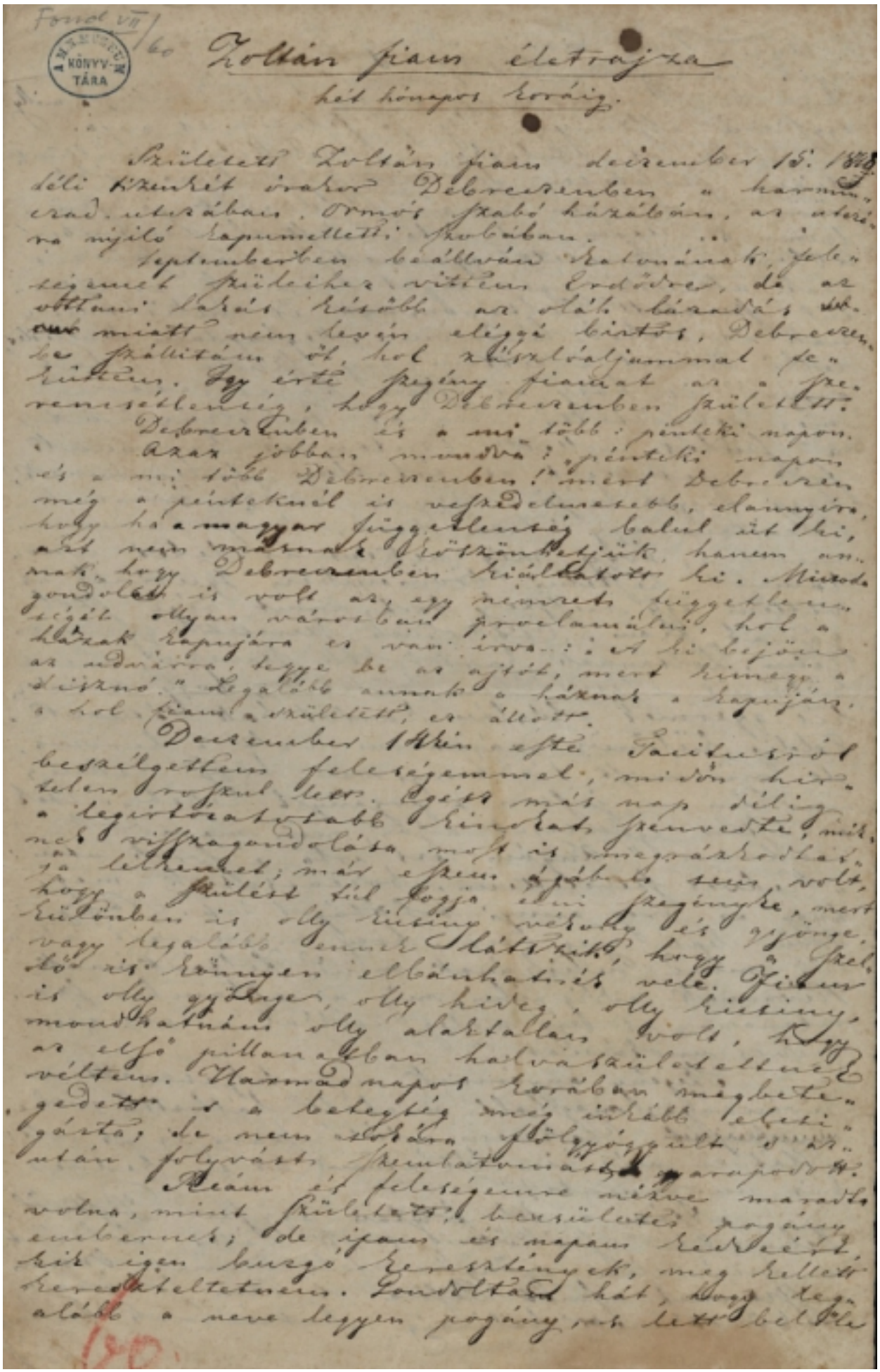

Fond VII/60

Zoltán fiam életrajza
két könyvek közül.

Született Zoltán fiam decemberben 15. 1869
déli tizenkét órakor Debrecenben a harmin-
cad. utczában. Ormós szabó házában, az utczá-
ra nyíló kapunmelletti szobában.

Septemberben beállván katonának, jele-
gyemet küldeném vitézm Erdődre, de az
oltáni lakás később az oláh lázadás dú-
vad miatt nem lévén eléggé biztos, Debrecen-
be küldtem őt, hol rokonaimnál je-
lesben. Így érte fiamat az első re-
rendszellenség, hogy Debrecenben született!

Debrecenben és a mi több: pénteki napon.
Azaz jobban mondva: pénteki napon
és a mi több Debrecenben! mert Debrecen
még a péntekeknél is vesszedelmesebb, elannyira,
hogy ha a magyar függetlenség balul üt ki,
azt nem mondják tizenhetjük, hanem an-
nak, hogy Debrecenben kiáltatott ki. Mind-
gondolat is volt az egy nemzet független
ségét olyan városban proclamálni, hol a
házak kapujára és van írva: ide bejönni
az udvarra, tegye be az ajtót, mert hiteg a
disznó. Legalább annak a háznak a kapujára,
a hol fiam született, ez állott.

Decemberben 18kán este Zoltánról
beszélgettem feleségemmel, midőn hir-
telen rosszul lett. Egész más nap délig
a legirtózatosabb kínokat szenvedte, mik-
nek visszagondolása most is megrázkodtat.
Jó lélekkel; már csupán gyógyulás volt,
hogy a szülést túl legye, mert
különben is olly kicsiny, vékony és gyönge,
vagy legalább annak látszik, hogy a szel-
lő is könnyen elhánthatná vele. Fiam
is olly gyönge, olly hideg, olly kicsiny,
mondhatnám olly alaktalan volt, hogy
az első pillanatban halvaszületettnek
véltem. Harmad napos korában megbete-
gedett és a betegség még inkább lehú-
gatta; de nem sokára fölgyógyult és
után folyvást gyarapodott.

Reám és feleségemre nézve maradt
volna, mint szülőkre, keresztelés pogány
emberemek; de fiam és napam kedvéért,
kik igen buzgó keresztények, meg kellett
keresztelteetnem. Gondoltam hát, hogy leg-
alább a neve legyen pogány és lett belőle

[2]

[3]

[4]

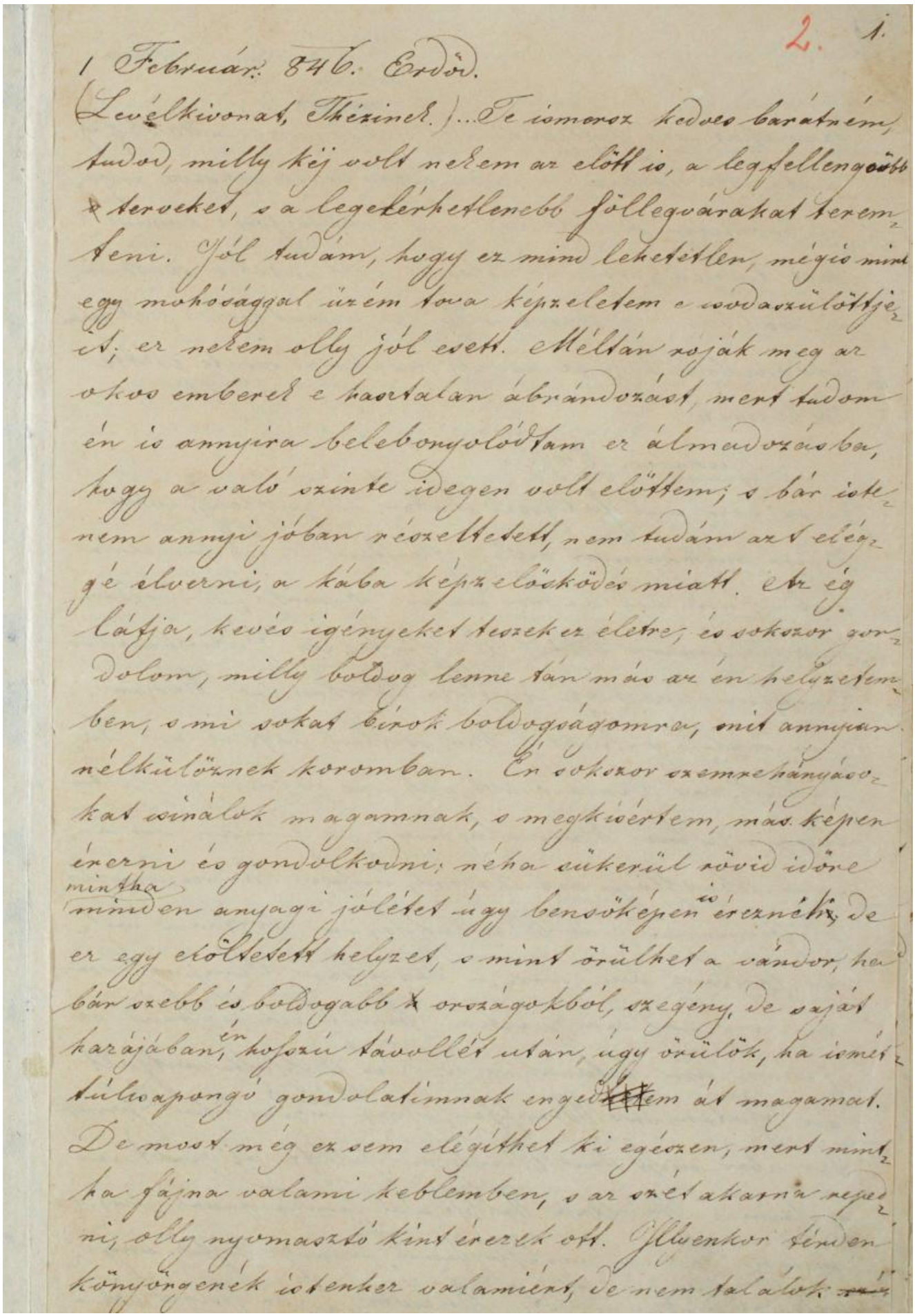

2. 1.

1 Február 846. Erdőd.

(Levélkivonat, Thézinek.) ...Te ismersz kedves barátném, tudod, milly kéj volt nekem az előtt is, a legfellengőbb terveket, s a legelérhetlenebb föllegvárakat teremteni. Jól tudám, hogy ez mind lehetetlen, mégis mint egy mohósággal üzém tova képzeletem e csodaszülöttjeit; ez nekem olly jól esett. Méltán roják meg az okos emberek e hasztalan ábrándozást, mert tudom én is annyira belebonyolódtam ez álmadozásba, hogy a való szinte idegen volt előttem; s bár istenem annyi jóban részeltetett, nem tudám azt eléggé élvezni, a kába képzelősködés miatt. Az ég látja, kevés igényeket teszek ez életre, és sokszor gondolom, milly boldog lenne tán más az én helyzetemben, s mi sokat bírok boldogságomra, mit annyian nélkülöznek koromban. Én sokszor szemrehányásokat csinálok magamnak, s megkísértem, más képen érezni és gondolkodni; néha sükerül rövid időre mintha minden anyagi jólétet úgy bensőképen is érezném, de ez egy elöltetett helyzet, s mint örülhet a vándor, ha bár szebb és boldogabb országokból, szegény, de saját hazájában, én hosszú távollét után, úgy örülök, ha ismét túlcsapongó gondolatimnak engedtem át magamat. De most még ez sem elégíthet ki egészen, mert mintha fájna valami keblemben, s az szét akarna repedni, olly nyomasztó kint érezek ott. Illyenkor térden könyörgenék istenhez valamiért, de nem találok ~~mi~~

Könyvajánló

Kerényi Ferenc: P*etőfi Sándor élete és költészete. Kritikai életrajz.* Budapest, Osiris, 2022
Nényei Pál: *Az irodalom visszavág – Petőfi. A néma gyerektől a szent világszabadságig.* Budapest, Pagony, 2023
Így él Petőfi! – Petőfi Sándor válogatott versei Lackfi János kommentjeivel. Petőfi-versek Lackfi János előadásában. Hanganyaggal! Budapest, Cerkabella, 2023
Berg Judit: *Szélvésztől kergetve. Petőfi kora 1844–1849. Abszolút Töri sorozat.* Budapest, Pagony, 2023

Időpontok és helyszínek

[6]Szeptember 11., péntek 14.00 (Szögliget, Közösségi Színtér) [7]

Szeptember 30., szerda 13.30 (Cseszstreg, Művelődési Ház – Közösségi Színtér) [8]

Október 6., kedd 10.00 (Farmos, Közművelődési Könyvtár Művelődési Ház) [9]

Október 16., péntek 16.30 (Kisdombegyházi Közösségi Színtér) [10]

Az OSZK további programjai a rendezvénysorozatban [11]

2026/08/17 - 15:32

Source URL: https://oszk.hu/en/node/7791

Links:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/Lipthay-Endre_Pacin_241014.jpg
[2] https://copia.oszk.hu/poem/zoltan-fiam-eletrajza-het-honapos-koraban/
[3] https://copia.oszk.hu/poem/petofi-zoltan-egy-napos-koraban/
[4] https://copia.oszk.hu/poem/bem/
[5] https://copia.oszk.hu/naplo/szendrey-julia-naploja/
[6] https://oszk.hu/sites/default/files/Lipthay_Endre.jpg
[7] https://oszk.hu/sites/default/files/LIPTHAYE_260911_SZ%C3%96GLIGET.jpg
[8] https://oszk.hu/sites/default/files/LIPTHAYE_260930_CSESZTREG.jpg
[9] https://oszk.hu/sites/default/files/LIPTHAYE_261006_FARMOS.jpg
[10] https://oszk.hu/sites/default/files/LIPTHAYE_261016_KISDOMBEGYHAZ.jpg
[11] https://oszk.hu/oldal/olvaso-csaladok_3_PKU-2-0_2026-1-felev